

תלמוד ישראלי

הדף היומי לילדים

מן התלמוד

סדר מועד.
מסכת חגיגה, דף י"ב

ומי איכא חשוכא קמי שמיא? והכתיב הוא גלא עמיקתא ומסתרתא ידע מה בחשוכא ונהורא עמה שרא! לא קשיא, הא בבתי גואי, הא בבתי בראי.

חשוכא - חושך
נהורא - אור
גואי - פנימי
בראי - חיצוני

הסבר: התלמוד מקשה על דברי חכמים, לפיהם ברקיע העליון יש חושך ענן וערפל - והרי בפסוק בדניאל נאמר שאצל ה' שורה האור! ומשיבה, שכלפי חוץ יש שם חושך, אבל מבפנים יש שם אור.

על המפה

הקהילה היהודית בשנגחאי-סין

שאנגחאי היא עיר נמל מרכזית בסין. בשנת 1844, בעקבות הסכמי הסחר של סין עם המערב, התיישבו במקום סוחרים ותעשיינים יהודים ממוצא עיראקי, ויהודים ספרדים מארצות אחרות. בהמשך הועברו לשם יהודים רבים מיפן. במהלך מלחמת העולם השנייה הגיעו לשנגחאי כעשרים אלף פליטים יהודים מאירופה, ביניהם תלמידים רבים מיישיבת מיר, הישיבה היחידה ששרדה את השואה. יהודים אלה התגוררו ברובע צפוף שהפך לגטו. הנאצים לחצו על היפנים להסגיר לידיהם את היהודים, אך הללו סירבו. לאחר סיום המלחמה עזבו רוב היהודים לארצות אחרות.

ישיבת מיר שבשאנגחאי (Wikipedia)

"תלמוד ישראלי" הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי ששם לו למטרה להנגיש את התלמוד תוך חיצוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל. הפרויקט כולל: שבעה כרכים על פי סדר הדף היומי, עלונים שבועיים, עלונים ייחודיים לחגים, דף פייסבוק פעיל, ערוץ youtube פעיל הכולל סרטונים, תוכניות קיץ ועוד. מוקדי לימוד בקהילות ובתי ספר בכל הארץ ואף בעולם. תלמוד ישראלי - מפגשים דורות, מחברים עולמות.

סדר מועד | מסכת חגיגה דף י"א- י"ז
פרשת ויקהל | י"ט- כ"ה באדר א' (26-20 לפברואר)

דף י"א: הנטמא משרץ

ישנם שמונה שרצים שהנוגע בהם נטמא. כך כתוב בספר ויקרא: **"כל הנוגע בהם במתם יטמא"**. כל מי שנוגע בהם בשרצים, נהיה טמא. מן המלה **"בהם"** אנו מבינים, כי רק שרץ שלם מטמא. למשל, אם מיישהו אומר **"נגעתי במכוננית"**, אגחנו מבינים שהוא נגע במכוננית שלמה, ולא בדלת מפרקת של מכוננית.

מצד שני, בפסוק נוסף אומרת התורה, שמי שפיל על **"מהם"** מהשרצים, נהיה טמא. מן המלה **"מהם"** מבינים, כי גם אם נוגעים בחלק של שרץ כבר נטמאים, למשל, אם זנב של שרץ מת נחתה, מי שנוגע בו נטמא.

לכאורה יש סתירה בפסוקים. בפסוק אחד כתוב שנטמאים רק משרץ שלם, ובפסוק השני כתוב, שגם מחלק של שרץ נטמאים. על כך אמרו חכמים: כגנת התורה היא, שחלק משרץ מטמא, אם החלק הזה הוא בגדל של השרץ הכי קטן. חפשו חכמים ומצאו, כי יש שרץ בשם **"חמט"**, שכשהוא תנוק הוא בגדל של **"עדשה"**.

מכאן הורו חכמים הלכה: הנוגע בחלק של שרץ בגדל של "עדשה" - נהיה טמא.

דף י"ב: "מעשה מרכבה" ו"מעשה בראשית"

בפרק שני של מסכת חגיגה לומדים על **"מעשה בראשית"** ועל **"מעשה מרכבה"**. **"מעשה בראשית"** - עוסק בבריאת העולם, הכוכבים והמזלות שנבראו בששת ימי בראשית.

"מעשה מרכבה" - הם דברים עמקים ונשגבים שיש בהם סודות נסתרים, והם כתובים בתחילת ספר יחזקאל.

דף י"ג: המלאך המיוחד שבשמים

יש בשמים מלאך מיוחד שתפקידו לקבל את השבחים שעם ישראל משבחים את הקב"ה בעת התפלה. השבחים הללו הם, למשל, **"אמן, יהא שמייה רבא מברך"** שאומרים ב"קדיש", ו**"ברוך ה' המברך לעולם ועד"** שעונים כשהחזן אומר **"ברכו את ה' המברך"**. חכמים החשיבו כל כך את אמירת **"אמן יהא שמייה רבא"**, עד שהם אמרו, כי מי שאומר זאת בכונה גמורה, מכל הלב, זוכה לשכל הגזרות הרעות שנגזרו עליו - הקרוי ויתבטלו. פירוש התפילה **"אמן, יהא שמייה רבא מברך לעולם ולעלמי עלמיא"** הוא **כך- "אמן"** - על מה שהחזן אמר, שיתגדל ויתקדש שמו של הקב"ה. ואחר כך אנו מוסיפים, **"יהא שמייה רבא..."** - יהיה שמו הגדול של הקב"ה מברך לעולם ולעלמי עלמיא.

דף י"ד: שש מאות סדרי משנה

מה היא בעצם **"משנה?"** - **"משנה"** - מלשון שונה, חזר. מאז קבלת התורה היו לומדים את ההלכות והדינים שבתורה שבעל פה ומלמדים אותם מדור לדור. התלמוד מלמדנו שהתורה שבעל פה שנמסרה למשה רבנו כללה שש מאות סדרי משנה (ויש אומרים שבע מאות). במשניות הלל היו לומדים את הפסוקים עם הדרשות שלהם ועם ההלכות שלומדים מן הדרשות. **בימיו של התנא הלל הזקן**, שחי כמאה שנים לפני חרבן בית המקדש השני, כדי שלא תשתכח התורה מיישראל, חכמים סדרו את ההלכות **בששה סדרי משנה**. רק הלכות, בלי הפסוקים והדרשות שמהן דורשים את ההלכות. בתקופה זו עדין לא כתבו את המשניות. לאחר מכן **רבי יהודה הנשיא** אסף את כל חכמי ישראל, ובעובדה משותפת נערכו המשניות בנסח אחד שכלם ילמדו בו. **רבי יהודה הנשיא** גם חלק אותן למסכתות, לפרקים ולמשניות.

מתפלפלים

לפניכם אירוע שעורר דיון סוער:

בשנת 1954 מסתננים מצבא ירדן רצחו חקלאי יהודי ליד רעננה-כפר סבא. בתגובה נשלח כוח של צה"ל לבצע פעולת תגמול ולפגוע באויב. במהלך הפעולה נפצע קשה החייל יצחק ג'יבלי. מכיוון שמצבו גרם לכך שכל הכוח יסתכן ויתעכב במהלך הנסיגה, ביקש ג'יבלי מחבריו לנשק להשאיר אותו פצוע בשטח, וכך חיי כולם ינצלו, כי הם יצליחו לסגת מהר בלי הצורך לסחוב אותו איתם. בקשתו זו עוררה דיון סוער בין ג'יבלי לבין חבריו לנשק. (לא נספר לכם מה קרה בסוף...תוכלו לקרוא על כך לבד) כרגע, אנו שואלים אתכם- מה דעתכם? מה היה על חבריו של ג'יבלי לעשות במצב הזה?

מצד שני:

חבריו לנשר טענו שהם חונכו על הערך שלא משאירים פצוע בשטח, מצפונם לא מאפשר להם לעשות זאת, וכי הם חשים חובה להישאר איתו ולנסות לסייע ככל האפשר בכל מחיר.

מצד אחד:

ג'יבלי טען שמכיוון שהוא פצוע קשה, אין טעם שחבריו יסחבו אותו ויתעכבו בגללו, דבר שעלול לעלות בחייהם. עדיף שרק הוא חלילה ימות, וכל חבריו ינצלו, ולכן ביקש להשאירו פצוע בשטח.

מה...?
דעתכם?

אם גם אתם נתקלתם בדילמה והתפלפלתם' עליה אתם מוזמנים לשתף אותנו ואולי היא תתפרסם אצלנו בעלון. ניתן לשלוח למייל talmudisraeli@medison.co.il תחת הנושא "דילמה" עם שם משפחה ועיר מגורים

★ | מן ההסטוריה

הנפקת ויזות מעבר ליהודים בתקופת השואה

לאחר שכבשו הנאצים את ליטא במהלך מלחמת העולם השנייה, ניסו יהודים רבים להימלט משם. אחת הדרכים להימלט היתה באמצעות אישורי מעבר פיקטיביים לאי קורסאו, אותם הנפיק הקונסול ההולנדי בקובנה, יאן זוארטנדיק. על סמך אותם אישורים, חילק הקונסול היפני צ'יאונה סוגיהארה אלפי ויזות לפליטים יהודים, שאיפשרו להם יציאה מרוסיה וליטא ומעבר ביפן. כל ויזה איפשרה ליהודים להימלט עם בני משפחתם, וחלקן נשלחו בחזרה לליטא על ידי היהודים שהגיעו ליפן כדי לסייע גם לאחרים לברוח. אלפי יהודים ניצלו בזכות פעילותם זו של זוארטנדיק וסוגיהארה, שזכו בשל כך לתואר חסידי אומות העולם.

צ'יאונה סוגיהארה (Wikipedia)

הצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה

כל קהילה שתצטרף, תקבל את העלון השבועי עפ"י הכמות הנצרכת בקהילתה בחינם עד פתח הבית! לרישום סרקו את הקוד.

לומדי התלמוד הישראלי- בית ספר 'אור זבולון', אריאל

חמד* של מושג

מינהל החינוך הדתי הפיקוח על הוראת תלמוד ותושבע"פ

קדושת החיים

קדושת החיים היא ערך מרכזי ביהדות. פיקוח נפש דוחה כמעט את כל העבירות שבתורה, ואף מחללים שבת כדי להציל יהודי גם אם יש ספק שיצליחו וגם אם ההצלה היא לחיי שעה בלבד. ערך קדושת החיים מתבסס בין היתר על ציווי התורה- 'וחי בהם', עליו דרשו חז"ל- 'וחי בהם' ולא שימות בהם.

4260	3930	3880	3828	3728	3408	3340	2934	2883	2448	2448	2238	1948	0				
495	רבי יהודה הנשיא	רבי עקיבא	חורבן ביהמ"ק ה-2	הלל הזקן	-352 הקמת ביהמ"ק ה-2	-560 אסתר המלכה	-422 חורבן ביהמ"ק ה-1 גלות בבל	חונת ביהמ"ק ה-1	שלמה המלך	דוד המלך	דבורה הנביאה	מתן תורה	-1311 יציאת מצרים	אפרים ומנשה	-1521 בניי במצרים	-1812 אברהם אבינו / שרה	-3760 בריאת העולם

התלמוד חתומה לוחם

י"ב, י"ג, י"ד, י"ה, י"ו, י"ז, י"ח, י"ט, כ' - ארבעה עשר ימים
 י"א, י"ב, י"ג, י"ד, י"ה, י"ו, י"ז, י"ח, י"ט, כ' - חמשה עשר ימים
 י"ז, י"ח, י"ט, כ' - ששה ימים
 י"ח, י"ט, כ' - שלושה ימים
 י"ט, כ' - שני ימים
 כ' - יום אחד

- התבוננו היטב בצירור וענו על השאלות הבאות:
- 1 מי הדמות בצירור ומי יושבת לידו?
 - 2 מה היה תפקידו הרשמי?
 - 3 היכן הם נמצאים ומה הם עושים?
 - 4 לאיזו הוקרה זכתה הדמות הזו?

סרקו את הבר-קוד, היכנסו לערוץ היו-טיוב של התלמוד הישראלי ותוכלו לצפות בעולם שלם של סרטים בנושאים שונים ומגוונים, מרתקים ומעניינים

הרפתקאות אסייהות
 בתלמוד הישראלי

מי אני? |

1. היה דיפלומט יפני.
2. כיהן בתפקיד קונסול יפן בליטא.
3. בתקופת השואה, הנפיק ויזות יציאה ליפן לאלפי יהודים, ובכך הציל את חייהם.
4. על מעשיו זכה לתואר חסיד אומות העולם.

טאט, גוס (Gos) טאט, גא

5780	5778	5727	5708	5707	5699	5657	5323	5260	5258	4900	4800	4650	4260
התש"פ	התשע"ח	התשכ"ז	התש"ח	התש"ז	התשע"ט	התר"ץ	הרמ"ח	התש"ל	התש"ח	הרמ"ח	רש"י	רבי סעדיה גאון	ימי הביניים תקופת הראשונים
2019	2017	1969	1967	1948	1947	1939	1897	1500	1492	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510
שנת סיום הש"ס ללומדי הדף היומי	70 שנה למדינה	הרב אריה לוי	מלחמת ששת הימים	הקמת המדינה	מלחמת העצמאות	שואה	רבי יוסף קארו	העת החדשה	גירוש ספרד	הרמב"ם	רש"י	רבי סעדיה גאון	510 ימי הביניים תקופת הראשונים

דבר תורה

כל העיסוק במלאכת בניית המשכן וכליו, נעשה על ידי "אנשי לב": "וכל אשה חכמת לב בידיה טוו", "כל נדיב לב הביאו", "וכל חכם לב בכם יבואו ויעשו".

לכאורה, הבניה היא מעשה פיזי- ומה ההקשר והצורך של תכונות פנימיות, של ה"לב"? לאורך כל שנות קיומם של בתי המקדש, חזרו הנביאים והדגישו שהמקדש איננו מבנה גשמי של פעולות חיצוניות בלבד. הקב"ה לא מחפש את העולות והזבחים כי אם את ליבם של בני ישראל המתעורר אליו בתשובה ואהבה תוך כדי הבאת הקורבנות. לכן גם בבנייתו של המשכן הגיעו וטרחו רק אותם אנשים שאמנם היו אומנים מומחים במלאכתם, אך גם ליבם היה שם תוך כדי הבניה. ללמדנו שהמקדש הוא לב ליבו של העם היהודי והוא מחפש את ליבו של כל יהודי ויהודי.

סדר מועד | מסכת חגיגה, דף ט"ז - י"ז

דף ט"ז: מדוע בכה רבי יהודה הנשיא?

אלישע בן אבויה היה תלמיד חכם גדול, אך כעבר זמן מה הוא נהיה רשע ועבר עברות. התלמוד מספר מעשה מפלא על אלישע בן אבויה **רבי יהודה הנשיא** עורך המשנה, היה עשיר מפלג ונהג לחלק צדקה רבה לעניים. פעם אחת באה לפניו אשה עניה ובקשה צדקה. שאל אותה: "מי את?". ענתה: "אני בתו של אלישע בן אבויה". הבת פחדה שרבי לא יתן לה צדקה, כי היא בתו של אלישע הרשע, אז היא הוסיפה ואמרה: "בבקשה, זכר-נא את התורה שהוא למד ולא את המעשים הרעים שעשה אחר כך". מיד ירדה אש ולחכה (נגעה) בקצה הספסל שרבי ישב עליו, כדי לרמז לו עד כמה חשובה התורה שלמד אלישע בן אבויה. בכה **רבי יהודה הנשיא** ואמר: אם בשמים כה מחשיבים למוד תורה של אדם שאחר כך נהיה רשע, על אחת כמה וכמה שחשוב למוד התורה של כל יהודי ויהודי.

דף ט"ז: נשיא הסנהדרין ואב בית הדין

התורה שבעל פה נמסרה למשה רבנו בסיני יחד עם התורה שבכתב. כל הדורות למדו את ההלכות שנמסרו למשה בסיני והעבירו אותן מדור לדור. במידה והיו מחלקות בבית המדרש, פנו אל בית הדין שהיה מכריע במחלוקת, ואם חכמי בית הדין לא ידעו להכריע, היו פונים אל הסנהדרין. בדרך זה לומדים, שפעם אחת התגלעה מחלוקת בין נשיא הסנהדרין לאב בית הדין, ובמשך שלש מאות שנה, כל מי שהיה נשיא סנהדרין חלק בהלכה זו עם אב בית הדין. **מיהו נשיא ומיהו אב בית דין?** הרמב"ם בהלכות סנהדרין מסביר, כי את שני תלמידי החכמים הגדולים ביותר מחברי הסנהדרין היו ממנים ל"נשיא" ול"אב בית דין". אב בית הדין היה סגנו של נשיא בית הדין.

דף י"ז: ימים ושבועות בספירת העומר

בספירת העומר אנו סופרים גם את הימים וגם את השבועות. למשל: "היום אחד ועשרים יום שהם שלושה שבועות לעומר". **שאל אביי- מהיכן ידעו חכמים שכן יש לקיים את מצות ספירת העומר?** וענה על כך- מדרשה מפוסקי התורה. בתורה יש שני מקומות בהם כתוב על מצות ספירת העומר.

באחד כתוב **וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמַּחֲרַת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הַבִּיאְכֶם אֶת עוֹמַר הַתְּנוּפָה... עַד מַמְחֲרַת הַשַּׁבָּת הַשְּׁבִיעִית תִּסְפְּרוּ חֲמִשִּׁים יוֹם,** [ויקרא], מכאן שצריך למנות את הימים. לעומת זאת בספר דברים נאמר: **"שבעה שבועות תספור לה. מהחל חרמש בקמה, תחל לספור שבעה שבועות"** מכאן שמצאה לספור שבועות.

מה פרוש המלים "היום כן וכן... לעומר"? בכל שנה, ביום השני של חג הפסח הקרובו את קרבן העומר. את ספירת העומר מתחילים מן היום השני של פסח ולכן אומרים, "היום יום אחד לעומר" - יום אחד מהקרבת קרבן העומר. יום שני. יום שלישי. וכך הלאה.

חידה!

בעלון הזכרנו את "מעשה מרכבה". זהו את המרכבות הבאות שמופיעות בתנ"ך:

1. רדף עם המרכבות שלו אחרי בני ישראל -
2. המרכבות שלו שקעו בבוץ ליד נחל קישון -
3. נהרג מפגיעת חץ בעודו עומד במרכבה -
4. עלה לשמיים במרכבת אש -
5. ראה בחזון את המרכבה האלוקית -

אָמֵן, אֵלֹהֵינוּ, יְיָ אֱלֹהֵינוּ
אֵלֵינוּ אֵלֵינוּ אֵלֵינוּ

שאלות השבוע

1. היכן מתוארת המרכבה של "מעשה מרכבה"?
2. מי חילק את המשנה למסכתות?
3. מדוע ירדה אש לספסל של רבי?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכותי. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagralla@medison.co.il, *בפיקוח רואה חשבון יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים.

